

چکیده :

این پژوهش یک مطالعه کاربردی بوده و روش مطالعه از نوع توصیفی-تحلیلی و به صورت مقطعی گذشته نگر و با استفاده از روش ABC می باشد. در ابتدا با استفاده از مطالعات کتابخانه ای و با بهره گیری از متون معتبر و اینترنت مطالعات انجام شده مورد بررسی قرار گرفت. با توجه به بررسی مدارک موجود مدرکی دال بر استفاده از این روش در سیستم های بهداشتی درمانی بدست نیامد و فقط در کشور ایران دو مورد پژوهش صورت پذیرفته است که از روش هزینه یابی بر مبنای فعالیت در خدمات بهداشتی درمانی استفاده شده است اما هزینه یابی براساس این روش در سازمانهای صنعتی و خدماتی به وفور دیده شده است. از تجربیات پژوهشهای قبلی در طراحی این تحقیق استفاده گردیده است. سپس با توجه به اینکه ساختار نظام ارائه خدمات بهداشتی درمانی در سطح کشور یکسان می باشد و تنها تفاوت آن در امکانات، نیروی انسانی و جمعیت تحت پوشش می باشد. مرکز بهداشت شهرستان درگز به عنوان یک نمونه در نظر گرفته شده و بدنبال آن جهت تعیین فرایندهای خدمت در واحدهای بهداشتی درمانی نسبت به تشکیل جلسات با مسئولین واحدهای بهداشتی اقدام گردید. همزمان جهت بدست آوردن اطلاعات هزینه ای نسبت به طراحی فرمها اقدام و سپس با بررسی دقیق از دفاتر، اسناد هزینه مالی، دفاتر انبارها و سایر مدارک نسبت به تکمیل فرمهای تهیه شده اقدام گردید. و نیز جهت تعیین هزینه ها سرمایه ای و ساختمانها از کارشناسان مربوط کمک گرفته شده است.

با تشکیل چند جلسه آموزشی جهت ناظرین و پرسنل ارائه دهنده خدمات نسبت به توجیه و آموزش همکاران جهت مشاهده و تکمیل فرمهای زمانسنجی اقدام گردید.

از نرم افزارهای Word - Excel - Access جهت تایپ ، رسم نمودار ، جدول و ذخیره سازی اطلاعات استفاده شده است .

هزینه های محاسبه شده شامل الف) هزینه های ثابت (هزینه های حمایت ستادی و حمایت بهداشتی که بدلیل ثابت بودن آن در محاسبات منظور نگردیده) و ب) هزینه های متغیر که شامل هزینه های اختصاصی (هزینه هایی که مستقیماً جهت ارائه خدمات مصرف میشوند) و هزینه های مشترک (مشترکاً جهت ارائه خدمات مصرف میشوند و بطور دقیق امکان تفکیک آن وجود ندارد) مانند هزینه های سوخت، نیروی انسانی، استهلاک و غیره) می باشد.

پس از محاسبه هزینه ها قیمت تمام شده هر یک از فرایندها محاسبه و در جداول مربوطه ثبت گردید . اگرچه بدلیل پراکندگی زیاد شهرستان و فعالیت واحدهای ارائه دهنده خدمات در جمعیت‌های کم موجب گردید بخش عمده ای از هزینه ها مربوط به هزینه های منابع انسانی باشد اما انجام چنین پژوهشهایی در شهرهای مختلف می تواند میزان اثر بخشی هر شهرستان را نسبت به سایر شهرستانها تعیین نمود.

با تمام ویژگیهای مثبت و مزایای فراوان استفاده از این سیستم معایب و مشکلاتی را نیز دارد که میتوان از؛ زمانبری زیاد محاسبه آن، نیاز به اطلاعات ریز و دقیق و ثبت این اطلاعات در طول سال وجود افراد مجرب و متخصص جهت اجرای آن و نیاز به امکانات و تکنولوژی رایانه ای را نام برد.